จริยธรรมที่เกี่ยวกับระบบสารสนเทศ

นำเสนอเมื่อ : 25 ก.ค. 2551

จริยธรรมและความปลอดภัย

เทคโนโลยีสารสนเทศมีผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะประเด็นจริยธรรมที่เกี่ยวกับระบบสารสนเทศที่จำเป็นต้องพิจารณา รวมทั้งเรื่องความปลอดภัย ของระบบสารสนเทศการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หากไม่มีกรอบจริยธรรมกำกับไว้แล้ว สังคมยอมจะเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาไม่สิ้นสุด รวมทั้งปัญหาอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ด้วย
ดังนั้นหน่วยงานที่ใช้ระบบสารสนเทศจึงจำเป็นต้องสร้างระบบความปลอดภัยเพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว

ประเด็นเกี่ยวกับจริยธรรม

คำจำกัดความของจริยธรรมมีอยู่มากมาย เช่น “หลักของศีลธรรมในแต่ละวิชาชีพเฉพาะ”
“มาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติในวิชาชีพที่ได้รับ” “ข้อตกลงกันในหมู่ประชาชนในการกระทำสิ่งที่ถูก และหลีกเลี่ยงการกระทำสิ่งที่ผิด” หรืออาจสรุปได้ว่า จริยธรรม (Ethics) หมายถึง หลักของความถูกและความผิดที่บุคคลใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

กรอบความคิดเรื่องจริยธรรม

หลักปรัชญาเกี่ยวกับจริยธรรม มีดังนี้ (Laudon & Laudon, 1999)
R.O. Mason และคณะ ได้จำแนกประเด็นเกี่ยวกับจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศเป็น 4 ประเภทคือ ความเป็นส่วนตัว (Privacy) ความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) ความเป็นเจาของ (Property) และความสามารถในการเขาถึงได (Accessibility) (O’Brien, 1999: 675; Turban, et al., 2001: 512)
1) ประเด็นความเป็นส่วนตัว (Privacy) คือ การเก็บรวบรวม การเก็บรักษา และการเผยแพร่ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับปัจเจกบุคคล
2) ประเด็นความถูกตองแมนยำ (Accuracy) ไดแก ความถูกตองแมนยำของการเก็บรวบรวมและวิธีการปฏิบัติกับขอมูลสารสนเทศ
3) ประเด็นของความเป็นเจาของ (Property) คือ กรรมสิทธิ์และมูลคาของขอมูลสารสนเทศ (ทรัพย์สินทางปัญญา)
4) ประเด็นของความเขาถึงได (Accessibility) คือ สิทธิในการเขาถึงขอมูลสารสนเทศไดและการจายคาธรรมเนียมในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ

การคุมครองความเป็นส่วนตัว (Priyacy)

- ความเป็นสวนตัวของบุคคลตองไดดุลกับความตองการของสังคม
- สิทธิของสาธารณชนอยูเหนือสิทธิความเป็นสวนตัวของปัจเจกชน

การคุมครองทางทรัพย์สินทางปัญญา

ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้ที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยปัจเจกชน หรือนิติบุคคล ซึ่งอยู่ภายใต้ความคุ้มครองของกฎหมายลิขสิทธิ์ กฎหมายความลับทางการคา และกฎหมายสิทธิบัตร
ลิขสิทธิ์ (copyright) ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 หมายถึง สิทธิ์แต่ผู้เดียวที่จะกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทำขึ้น ซึ่งเป็นสิทธิ์ในการป่องกันการคัดลอกหรือทำซ้ำในงานเขียน งานศิลป หรืองานดานศิลปะอื่น ตามพระราชบัญญัติดังกลาวลิขสิทธิ์ทั่วไป มีอายุหาสิบปีนับแตงานไดสรางสรรคขึ้น หรือนับแต่ไดมีการโฆษณาเป็นครั้งแรก ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีอายุเพียง 28 ปี
สิทธิบัตร (patent) ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 หมายถึง หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อคุมครองการประดิษฐ์ หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยสิทธิบัตรการประดิษฐ์มีอายุยี่สิบปีนับแตวันขอรับสิทธิบัตร ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจะคุมครองเพียง 17 ปี

อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ (Computer Crime)

อาชญากรรมคอมพิวเตอรอาศัยความรูในการใชเครื่องมือคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อื่น
โดยสามารถทำให้เกิดความเสียหายดานทรัพย์สินเงินทองจำนวนมหาศาลมากกวาการปลนธนาคารเสียอีก นอกจากนี้อาชญากรรมประเภทนี้ยากที่จะป้องกัน และบางครั้งผู้ได้รับความเสียหายอาจจะไม่รู้ตัวด้วยซ้ำ

เครื่องคอมพิวเตอร์ในฐานะเป็นเครื่องประกอบอาชญากรรม

- เครื่องคอมพิวเตอรในฐานะเป็นเป้าหมายของอาชญากรรม
- การเขาถึงและการใชคอมพิวเตอรที่ไมถูกกฎหมาย
- การเปลี่ยนแปลงและการทำลายขอมูล
- การขโมยขอมูลขาวสารและเครื่องมือ
- การสแกมทางคอมพิวเตอร (computer-related scams)

การรักษาความปลอดภัยของระบบคอมพิวเตอร์

การควบคุมที่มีประสิทธิผลจะทำให้ระบบสารสนเทศมีความปลอดภัยและยังช่วยลดข้อผิดพลาด การฉ้อฉล และการทำลายระบบสารสนเทศที่มีการเชื่อมโยงเป็นระบบอินเทอร์เน็ตด้วย ระบบการควบคุมที่สำคัญมี 3 ประการ คือ การควบคุมระบบสารสนเทศ การควบคุมกระบวนการทำงาน และการควบคุมอุปกรณ์อำนวยความสะดวก (O’Brien, 1999: 656)

การควบคุมระบบสารสนเทศ (Information System Controls)

- **การควบคุมอินพุท**
- **การควบคุมการประมวลผล**
- **การควบฮารดแวร (Hardware Controls)**
- **การควบคุมซอฟทแวร (Software Controls)**
- **การควบคุมเอาทพุท (Output Controls)**
- **การควบคุมความจำสำรอง (Storage Controls)**

การควบคุมกระบวนการทำงาน (Procedural Controls)

- **การมีการทำงานที่เป็นมาตรฐาน และมีคูมือ**
- **การอนุมัติเพื่อพัฒนาระบบ**
- **แผนการป่องกันการเสียหาย**
- **ระบบการตรวจสอบระบบสารสนเทศ (Auditing Information Systems)**

การควบคุมอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอื่น (Facility Controls)

- **ความปลอดภัยทางเครือขาย (Network Security)**
- **การแปลงรหัส (Encryption)**
- **กำแพงไฟ (Fire Walls)**
- **การป่องกันทางกายภาพ (Physical Protection Controls)**
- **การควบคุมดานชีวภาพ (Biometric Control)**
- **การควบคุมความลมเหลวของระบบ (Computer Failure Controls)**

ขอบคุณข้อมูลจาก http://www.bcoms.net